

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı: 12438

Tarih: 20.06.2025

Özgül SAKİ
İstanbul Milletvekili

29725

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanı MAHİNUR ÖZDEMİR GÖKTAŞ tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

Birleşmiş Milletler Çocuk Haklarına Dair Sözleşme'nin tarafı olan Türkiye, çocukların yaşam, gelişim, korunma ve katılım haklarını güvence altına almakla yükümlüdür. Ancak ülkemizde çocuklar bu haklardan mahrum bırakılırken çoğu zaman ise kurum içinde yaşanan birçok hak ihlali vakaları ört bas edilmektedir.

İstanbul Ümraniye'de Bakanlığınıza bağlı Çocuk Evleri Sitesi'nde koruma altındaki beş kız çocuğun, kurumdan kaçmak amacıyla çamaşır suyu içerek yaşamlarına son vermeye çalıştıkları bilgisi kamuoyuna yansımıştır.

Bakanlığınız kurumunda koruma altında bulunan ve yaşları çok küçük olan beş kız çocuğun, kurumdaki koşullar ve maruz bırakıldıkları durumlar nedeniyle çamaşır suyu içerek çaresizlik içinde kendi canlarına kast etme noktasına gelmeleri, çocukları korumakla yükümlü kurumların işlevsizliğini, kötü muameleleri, sistemin çürümüşlüğüne bir kez daha gözler önüne sermiştir.

Öte yandan, Bakanlığınızın yaptığı "yalanlama" açıklamasının ve çocukların "kendilerine zarar verme niyetlerinin bulunmadığı" yönündeki beyanının ise olayın vahametini örtbas etme çabası olduğu ortadadır.

Türkiye genelinde çocuk yoksulluğu, eğitimden kopuşlar, çocukların işçileştirilmesi, evlilik adı altında cinsel istismarla karşı karşıya bırakılması ve adalet sistemiyle ilgili sorunlar gibi yaygın çocuk hakları ihlalleri, Ümraniye'de yaşanan bu vahim olayın münferit bir vaka olmadığını, aksine sistemik bir sorunun yansıması olduğunu göstermektedir. Çocuk Evleri

Sitesi gibi kurumlar, çocukların güven içerisinde olacakları yerler olması gerekirken çoğu zaman travmaların derinleştiği, istismarın devam ettiği ve çocukların intiharı düşünecek kadar umutsuzluğa sürüklendiği mekanlar haline gelmiştir. Bu durum, "devlet koruması altındaki" çocukların en temel insan haklarının dahi göz ardı edildiğini, çocuk koruma sisteminin psikolojik destekten, denetim mekanizmalarına kadar birçok alanda yetersiz kaldığını, yıllardır gündeme gelen çocuk evlerinde şiddet, istismar, ihmal ve kötü muamele iddialarının ciddi bir biçimde araştırılmadığını ve bu kurumların denetim mekanizmalarının etkinliği konusunda ciddi boşluklar olduğunu kanıtlamaktadır.

Bu bağlamda;

1. Ümraniye Çocuk Evleri Sitesi'nde intihar girişiminde bulunan çocukların güncel sağlık durumu nedir? Bu çocuklar olaydan önce herhangi bir psikolojik destek almış mıdır?
2. Çocukların "kurumdan kaçma amacıyla" bu eylemi gerçekleştirdiği iddiaları Bakanlığınızca araştırılmış mıdır?
3. Ümraniye Çocuk Evleri Sitesi'nde çocukların intihar girişimine sürüklenmelerine yol açan kurumsal ihmaller, kötü muamele iddiaları ve yaşam koşulları hakkında ne gibi tespitlerde bulunulmuştur?
4. Bakanlığınız tarafından kurum yöneticileri, bakım personeli veya ilgili müdürlüklere yönelik herhangi bir idari veya adli soruşturma başlatılmış mıdır? Başlatıldı ise başlatılan idari soruşturmanın kapsamı ve güncel durumu nedir? Soruşturma sonucunda herhangi bir ihmal veya kötü muamele tespit edilmiş midir? Tespit edildiyse, sorumlular hakkında hangi yasal ve idari işlemler başlatılmıştır?
5. Çocuk Evleri Sitesi'ndeki yöneticiler ve personel hakkında herhangi bir önlem alınmış mıdır?
6. Çocuklarla ve ilgili uzmanlarla yapılan görüşmelerde, çocukların çamaşır suyu içme eyleminin "kendilerine zarar verme niyeti taşımadığı" sonucuna nasıl ulaşılmıştır? Bu değerlendirme hangi bilimsel ve psikolojik verilerle desteklenmektedir?
7. Olayın kamuoyuna yansımaları ve Bakanlığınızın ilk açıklaması arasındaki çelişki göz önüne alındığında, Bakanlığınızın bu tür hassas olaylarda şeffaflık ve hesap verebilirlik ilkelerine uygun hareket etme mekanizmaları nelerdir?
8. Çocuk koruma kurumlarında çocuklara yönelik kötü muamele, ihmal ve istismar iddiaları hakkında şeffaf ve bağımsız bir denetim mekanizması bulunmakta mıdır? Bu iddialar nasıl soruşturulmakta ve sorumlular nasıl cezalandırılmaktadır?

9. Türkiye genelinde son 10 yılda devlet koruması altındaki kurumlarda yaşamına son verme girişiminde bulunan çocuk sayısı kaçtır? Bu girişimlerin kaç ölümle sonuçlanmıştır?
10. Bakanlığınıza bağlı çocuk evleri, sevgi evleri, bakım yurtları ve benzeri kurumlarda çocukların maruz kaldığı şiddet, istismar, kötü muamele veya ihmale dair son 5 yılda kaç başvuru alınmıştır? Bu başvuruların kaç hakkında işlem yapılmıştır?
11. Devlet koruması altındaki çocukların kurum içinde yaşadıkları psikolojik sorunları güvenli bir şekilde ifade edebilecekleri, şikayetlerini iletebilecekleri ve destek alabilecekleri bağımsız ve etkili mekanizmalar bulunmakta mıdır? Bu mekanizmaların işleyişi nasıl denetlenmektedir?
12. Bu kurumlar hangi sıklıkta ve kimler tarafından denetlenmektedir? Denetim raporları kamuoyuna açık mıdır?
13. Bakanlığınız, devlet korumasındaki çocuklara yönelik travma sonrası destek, psikolojik danışmanlık ve rehabilitasyon süreçlerini hangi standartlara göre yürütmektedir?
14. Bu kurumlarda görev yapan personelin eğitimi, liyakati ve çocuk hakları bilgisi hangi ölçütlere göre değerlendirilmektedir?
15. Bakanlığınızın devlete bağlı çocuk koruma kurumlarının denetimini sağlamak üzere bağımsız ve sivil toplum kuruluşlarının katılımına açık bir denetim mekanizması kurulması yönünde bir çalışması bulunmakta mıdır?
16. Çocuklara yönelik istismar ve kötü muamele iddialarının soruşturulmasında şeffaflığı ve adaleti sağlamak amacıyla baroların ve çocuk hakları örgütlerinin davalara müdahillik taleplerinin kabul edilmesi yönünde Bakanlığınızın bir girişimi olacak mıdır?
17. Bakanlığınızca Türkiye’de çocukların yaşam haklarını, fiziksel ve ruhsal bütünlüklerini güvence altına almak için uluslararası sözleşmelere uygun olarak yasal ve idari düzenlemeler yapılması, çocuk koruma sisteminin hak odaklı, katılımcı ve çağdaş bir yapıya kavuşturulması amacıyla yapılan herhangi bir çalışma bulunmakta mıdır?
18. Türkiye genelindeki Çocuk Evleri Sitesi ve benzeri koruma altındaki çocuklara yönelik kurumlarda, çocukların fiziksel ve psikolojik sağlığını tehdit eden benzer vakaların yaşanmaması adına Bakanlığınızın acil ve somut eylem planları var mıdır? Varsa bu planlar nelerdir?